ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Δεκεμβρίου 1985

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ

(IV/30.839 — Sperry New Holland)

(Τα κείμενα στην αγγλική, ελληνική και ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(85/617/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης (1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 1 και το άρθρο 15 παράγραφος 2,

την αίτηση για διαπίστωση παράβασης που υπέβαλε στις 17 Δεκεμβρίου 1982, βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού αριθ. 17, η W. Burns Tractors Ltd με έδρα το Peebleshire, Scotland,

την κοινοποίηση, στις 29 Ιουνίου 1973, βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 17, ενός τύπου συμφωνίας μεταξύ της Sperry New Holland UK και των πωλητών της,

την απόφαση της Επιτροπής της 5ης Σεπτεμβρίου 1984 να κινήσει τη σχετική διαδικασία,

αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις που έλαβε υπόψη η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και σύμφωνα με τον κανονισμό της Επιτροπής αριθ. 99/63/ΕΟΚ της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (2),

μετά από διαβούλευση στα πλαίσια της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Τα συμβαλλόμενα μέρη

(1) Η Sperry New Holland αποτελεί τμήμα της Sperry Corporation που είναι εταιρεία καταχωρησμένη στην Πενσυλβανία, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Τα συνολικά έσοδα της Sperry Corporation για το 1984 ήταν περίπου 5 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, στα οποία η Sperry New Holland συμμετείχε κατά 15 % (728,5 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ). Η Sperry New Holland είναι ένας από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές θεριζοαλωνιστικών μηχανών και άλλων γεωργικών μηχανημάτων. Το 1984, που ήταν, κατά γενική εκτίμηση, έτος δυσχερειών για τους κατασκευαστές γεωργικών μηχανημάτων, η Sperry New Holland πραγματοποίησε σε όλο τον κόσμο κέρδη εκμετάλλευσης ύψους 71,8 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Ο κύκλος εργασιών της σ' αυτού του είδους τα μηχανήματα ήταν στην κοινή αγορά ... ECU το 1984 (3) (ή ... ECU αν εξαιρεθεί ο κύκλος εργασιών της στο Ηνωμένο Βασίλειο).

(2) Η σημαντικότερη θυγατρική της Sperry, με δραστηριότητες στον τομέα των γεωργικών μηχανημάτων στην Κοινότητα είναι η Sperry New Holland — Sperry NV (SNH NV), εγκαταστημένη στο Zedelgem του Βελγίου. Η SNH NV κατασκευάζει, μεταξύ άλλων, θεριζοαλωνιστικές μηχανές και είναι υπεύθυνη για τη διανομή των προϊόντων Sperry New Holland στο Βέλγιο, σύμφωνα με συμφωνίες αντιπροσωπείας που έχουν συναφθεί με τους εξουσιοδοτημένους πωλητές της.

(3) Η SNH NV είναι επίσης υπεύθυνη για το συντονισμό των δραστηριοτήτων άλλων θυγατρικών εταιρειών της Sperry New Holland ή άλλων τμημάτων της που λειτουργούν στην Κοινότητα. Αυτές είναι:

i) Sperry New Holland Division of Sperry Ltd Aylesbury, Bucks (υπεύθυνη επίσης για την Ιρλανδία) (SNH UK),

ii) Sperry New Holland SA Paris, France (SNH F),

iii) Sperry GmbH, Geschäftsbereich New Holland, Bielefeld, Germany (SNH D),

iv) Sperry New Holland, Divisione della Sperry SpA, Milano Italy (SNH I).

Οι προαναφερόμενες εταιρείες εξουσιοδοτούν διανομείς στις αντίστοιχες περιοχές τους, οι οποίοι ακολούθως πωλούν τα προϊόντα Sperry New Holland κατευθείαν στους αγρότες.

Η Sperry New Holland, τμήμα της Sperry New Corporation, μαζί με την SNH NV και τις άλλες προαναφερόμενες θυγατρικές, μέσω των οποίων ασκεί τις δραστηριότητές της, αναφέρονται στο εξής συλλογικά ή ατομικά ως SNH, εκτός αντιθέτου μνείας.

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, δεν δημοσιεύονται επαγγελματικά απόρρητα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

(4) Στις χώρες εκείνες όπου δεν είναι παρούσα η SNH, η SNH NV έχει ορίσει αποκλειστικούς διανομείς σε εθνικό επίπεδο, οι οποίοι είναι:

i) A. Blom, Skanderborg, Denmark

ii) Éts. Wolf, Weyland Noerdange, Luxembourg.

iii) G. W. Van Driel en Van Dorsten BV, Hoofddorp, Holland (Van Driel)

iv) Π. Ι. Κοντέλλης ΑΕ Αθήνα, Ελλάδα (Κοντέλλης).

Για λόγους που αναφέρονται κατωτέρω η SNH NV, με την ιδιότητά της ως κύριας θυγατρικής εταιρείας στην κοινή αγορά, η Van Driel και η Κοντέλλης αποτελούν τους παραλήπτες της παρούσας απόφασης.

(5) Ο καταγγέλλων στη διαδικασία αυτή, W. Burns Tractors Ltd (Burns), είναι διανομέας ελκυστήρων Fiat με κεντρικά γραφεία στο Peebleshire της Σκωτίας. Επιπλέον, η W. Burns ασκεί ευρεία επιχειρηματική δραστηριότητα για μεγάλη ποικιλία γεωργικών μηχανημάτων των διαφόρων κατασκευαστών, με αποτέλεσμα συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών στην περιοχή, ύψους ... λίρες στερλίνες.

Το προϊόν και η σχετική αγορά

(6) Το προϊόν στην παρούσα διαδικασία είναι του τύπου των γεωργικών μηχανημάτων που πωλεί η SNH. Υφίσταται ποικιλία γεωργικών μηχανημάτων, ορισμένα από τα οποία κατασκευάζονται από εξειδικευμένες επιχειρήσεις. Ορισμένοι κατασκευαστές παράγουν ευρύ φάσμα αυτών των προϊόντων. Επιπλέον, ορισμένοι κατασκευαστές αυτοκινήτων οχημάτων, χωρίς άλλα συμφέροντα στον εν λόγω τομέα, παράγουν γεωργικούς ελκυστήρες. Η SNH παράγει μεγάλη ποικιλία μηχανημάτων, στην οποία πάντως δεν συμπεριλαμβάνονται οι ελκυστήρες.

(7) Τα γεωργικά μηχανήματα συνήθως αγοράζονται από τους αγρότες, από τοπικούς εξουσιοδοτημένους πωλητές. Τα μηχανήματα αυτά χρησιμοποιούνται συνήθως εντατικά μόνο κατά τη διάρκεια βραχείας χρονικής περιόδου του έτους, π.χ. οι θεριζοαλωνιστικές μηχανές μόνο κατά την περίοδο του θερισμού. Για το λόγο αυτό, οι αγρότες ενδιαφέρονται να διαθέτουν διευκολύνσεις συντήρησης (σέρβις) και οι κατασκευαστές, όπως η SNH, ενδιαφέρονται να διαθέτουν δίκτυο πωλητών ικανό να προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες. Η δομή του συστήματος διανομής της SNH, μέσω θυγατρικών χονδρικής πώλησης ή ανεξάρτητων διανομέων σε εθνικό επίπεδο που πωλούν στους τοπικούς πωλητές, αναφέρεται λεπτομερής ανωτέρω.

(8) Λόγω επίσης εποχιακής χρήσης αυτού του είδους των μηχανημάτων, τα προγράμματα παραγωγής και πώλησης ακολουθούν ένα ετήσιο κύκλο. Οι πωλητές διαβιβάζουν τις παραγγελίες ή τις προβλέψεις για παραγγελίες τους τον Σεπτέμβριο-Οκτώβριο, και, βάσει αυτών, οι κατασκευαστές καταστρώνουν τα αρχικά προγράμματα πωλήσεών τους. Τυπικά, η SNH είναι σε θέση να αναθεωρεί τα προγράμματα αυτά κατόπιν των παραγγελιών που δέχεται μέσα στον Νοέμβριο-Δεκέμβριο και ενδεχομένως πάλι την άνοιξη, αν οι παραγγελίες υπερβαίνουν τις προβλέψεις και αν τούτο είναι εφικτό βάσει της ικανότητας παραγωγής.

Η διαδικασία

(9) Στις 29 Ιουνίου 1973, η SNH UK κοινοποίησε τη σύμβαση-τύπο που χρησιμοποιεί στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Επιτροπή διατύπωσε τις παρατηρήσεις της σχετικά με αυτή τη σύμβαση στις 24 Απριλίου 1980. Η SNH UK υπέβαλε μια αναθεωρημένη σύμβαση στις 20 Νοεμβρίου 1980.

(10) Στις 17 Δεκεμβρίου 1982, η W. Burns υπέβαλε στην Επιτροπή επίσημη καταγγελία σχετικά με τις δραστηριότητες της SNH. Η καταγγελία αυτή, που αναφερόταν ειδικότερα σε ορισμένα γεγονότα που είχαν λάβει χώρα περίπου 18 μήνες πριν, είχε ήδη κοινοποιηθεί ανεπίσημα στην Επιτροπή. Η Burns κατήγγειλε ότι η SNH είχε εμποδίσει ένα ολλανδό πωλητή SNH, από τη συνέχιση της παράδοσης θεριζοαλωνιστικών μηχανών SNH και, ειδικότερα, από την εκτέλεση σύμβασης για την προμήθεια τέτοιων θεριζοαλωνιστικών μηχανών SNH. Η Burns επικαλέστηκε ότι οι ενέργειες της SNH είχαν λάβει τη μορφή διαβημάτων στην Van Driel με σκοπό να παύσει τις συναλλαγές της με ολλανδό πωλητή λόγω της σχέσεώς του με εισαγωγείς όπως η Burns. Δήλωσε επίσης ότι, λόγω των ενεργειών της SNH, είχε ασκηθεί αναντίον της αγωγή για αποζημίωση στα δικαστήρια της Σκωτίας και δεν υπήρχε προοπτική να ανταπεξέλθει επιτυχώς στην υπεράσπισή της.

(11) Μετά τις καταγγελίες της Burns, η Επιτροπή πραγματοποίησε έξι επιθεωρήσεις στα γραφεία της SNH και των πωλητών της μεταξύ Οκτωβρίου 1982 και Μαρτίου 1983. Στη διάρκεια των επιθεωρήσεων αυτών ελήφθησαν αντίγραφα των εγγράφων που αφορούν τις εξαγωγικές πωλήσεις.

(12) Στις 9 Φεβρουαρίου 1983, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή στην SNH UK, αναφέροντας ότι η αναθεωρημένη σύμβαση του 1980 (βλέπε σημείο 9) περιείχε ακόμη ορισμένους περιορισμούς.

(13) Στη διάρκεια σύσκεψης με τις υπηρεσίες της Επιτροπής στις 3 Ιουνίου 1983, η SNH παραδέχτηκε ότι υπήρξαν παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού, τουλάχιστον στη Γερμανία και στην Ιταλία, και στις 16 Ιουνίου 1983, η SNH παρέσχε εκουσίως ορισμένα έγγραφα με προέλευση κυριώς τη γερμανική και την ιταλική θυγατρική της (SNH D και SNH I), τα οποία οδηγούσαν στην τεκμηρίωση των πληροφοριών που ήδη κατείχε η Επιτροπή. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μπόρεσε να ακυρώσει την επιθεώρηση που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στην Ιταλία.

(14) Ταυτόχρονα, δηλαδή τον Ιούνιο 1983, η SNH NV απέστειλε εγκύλιο επιστολή στους διανομείς της στα διάφορα κράτη μέλη. Στην εγκύκλιο αυτή επαναλαμβανόταν το περιεχόμενο έκθεσης πολιτικής και οδηγιών που είχε απευθύνει ο διευθυντής πωλήσεων της SNH NVστο προσωπικό του και στους διευθυντές πωλήσεων των θυγατρικών SNH στην κοινή αγορά, στις 23 Απριλίου 1983. Στην έκθεση αυτή, η SNH παρέχει συγκεκριμένα παραδείγματα ενεργειών που

συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 85 και καλεί το προσωπικό της και τους πωλητές της να απέχουν από τέτοιες ενέργειες. Η SNH κοινοποίησε επίσης μια σειρά από συμφωνίες που επρόκειτο να αντικαταστήσουν εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως. Στην παρούσα διαδικασία δεν εξετάζεται το συμβιβάσιμο των νέων αυτών συμφωνιών με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού.

(15) Στις 11 Ιανουαρίου 1985, η Επιτροπή απέστειλε έκθεση αιτιάσεων στην SNH, την Van Driel και στην Κοντέλλης. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούσαν την SNH και την Van Driel εξέτασαν, αργότερα, τον ίδιο μήνα, το σχετικό φάκελο της Επιτροπής.

(16) Η Van Driel στις 4 Μαρτίου 1985, η Κοντέλλης στις 27 Μαρτίου και η SNH στις 9 Απριλίου απάντησαν στην έκθεση αιτιάσεων και απέστειλαν περαιτέρω έγγραφα.

(17) Στις 25 Ιουλίου 1985, η SNH και η Burns μαζί με δικηγόρους τους και δικηγόρους που εκπροσωπούσαν την Van Driel έλαβαν μέρος σε ακρόαση.

(18) Στις 29 Ιουλίου 1985, η Επιτροπή, με επιστολή της, επέστησε την προσοχή της SNH και της Van Driel σε περαιτέρω έγγραφα που είχαν ήδη ερευνηθεί, για τα οποία όμως δεν είχε γίνει προηγουμένως ειδική μνεία ως προς το γεγονός ότι ήταν συναφή με τις εν λόγω αιτιάσεις και τις απαντήσεις της SNH και της Van Driel.

(19) Στις 30 Αυγούστου 1985, η Sperry New Holland υπέβαλε τις παρατηρήσεις της όσον αφορά τα έγγραφα που αναφέρονται στην προαναφερόμενη επιστολή.

(20) Στις 15 Οκτωβρίου 1985, η Επιτροπή, με επιστολή της, επέστησε την προσοχή της SNH στα περαιτέρω έγγραφα που είχαν ήδη αποτελέσει το αντικείμενο επιθεώρησης, τα οποία αποτελούσαν αλληλογραφία και ως προς τμήμα της οποίας είχαν διατυπωθεί παρατηρήσεις κατά την ακρόαση.

(21) Στις 28 Οκτωβρίου 1985, γνωστοποιήθηκε η παραλαβή της εν λόγω επιστολής.

Οι πρακτικές διανομής της SNH πριν από το 1983

(22) Τα έγγραφα που αναφέρονται στα σημεία 11, 13 και 16 αποδεικνύουν ότι γενικά οι τιμές που εφάρμοζε η SNH στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ελλάδα ήταν σημαντικά υψηλότερες από τις τιμές οπουδήποτε αλλού στην κοινή αγορά. (Η τιμή της λίρας στερλίνας διακυμάνθηκε σε μεγάλο βαθμό στη διάρκεια της περιόδου αυτής, και, κατά συνέπεια, στη διάρκεια συντόμων περιόδων, οι τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν χαμηλότερες από τις τιμές σε άλλα μέρη). Αυτές οι διαφορές στις τιμές προκάλεσαν παράλληλο εμπόριο. Οι σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο διανομείς και πωλητές που είχαν θιγεί από το εμπόριο αυτό, ζήτησαν από την SNH να τους κάνει προσφορές στις ίδιες χαμηλότερες τιμές με αυτές που εφάρμοζε για διανομείς και πωλητές στα κράτη μέλη από τα οποία πήγαζε το παράλληλο εμπόριο ή τουλάχιστον, να εμποδιστεί το παράλληλο εμπόριο.

(23) Από τα έγγραφα φαίνεται ότι, από καιρό σε καιρό, η SNH προσέφερε, απρόθυμα, προσωρινές εκπτώσεις. Εντούτοις, φαίνεται επίσης ότι η SNH είχε περιλάβει απαγορευτικές ρήτρες των εξαγωγών σε ορισμένες συμβάσεις που είχαν συναφθεί στην Κοινότητα ήδη από το 1973 και μέχρι το 1983, και ότι πάντως, χωριστά από τους όρους των συμβάσεών της, η SNH προέβαινε σε αρκετές ενέργειες, στο πλαίσιο των σχέσεών της με τους διανομείς της, που απέβλεπαν και, τουλάχιστον μέχρις ορισμένου σημείου, είχαν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή απαγόρευση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, επέβαλλε δε στους διανομείς της σε εθνικό επίπεδο να πράττουν το ίδιο στις συναλλαγές τους με τους τοπικούς πωλητές τους. Στα ακόλουθα σημεία δίδεται σύντομη περιγραφή ορισμένων από αυτές τις συμβάσεις ή πρακτικές.

(24) Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η σύμβαση που κοινοποιήθηκε το 1973 περιείχε απαγόρευση των εξαγωγών. Η εν λόγω ρήτρα τροποποιήθηκε το 1980 με τρόπο που να επιτρέπεται στους πωλητές να δέχονται παραγγελίες από αγρότες εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά να συνεχίζεται η απαγόρευση των εξαγωγών προς άλλους πωλητές. Επιλέον, πέραν από τους όρους της σύμβασης της, αλλά πάντοτε στο πλαίσιο των συμβατικών σχέσεών της με τους πωλητές της, η SNH UK προέβη σε περαιτέρω ενέργειες για να εμποδίσει το παράλληλο εμπόριο. Υπήρξαν αναγγελίες και ειδικές αμοιβές για τους πωλητές που πωλούσαν σε βάρος των παράλληλων εισαγωγέων· η SNH UK διέθετε τη βοήθεια ορισμένων πωλητών για την επισήμανση των παράλληλων εισαγωγών, με αναφορά του αύξοντα αριθμού των μηχανημάτων, ώστε να μπορεί η SNH να διακόψει σε άλλο σημείο του δικτύου τις πηγές του παράλληλου εμπορίου· επεζήτησε επίσης να χρησιμοποιήσει την παρεχόμενη εγγύηση και τη δυνατότητά της να αρνείται την προμήθεια ανταλλακτικών, με σκοπό να μειώσει το κύρος των παράλληλων εισαγωγέων.

(25) Στη Γερμανία ίσχυε συμβατική ρήτρα απαγόρευσης εξαγωγών για τους πωλητές από το 1976 έως το 1981. Η διενέργεια εξαγωγών είχε θεωρηθεί σοβαρή παραβίαση της σύμβασης, που δικαιολογούσε την άμεση καταγγελία της σύμβασης με το μεταπωλητή. Πριν από την καταγγελία η SNH D είχε αρνηθεί την καταβολή του συνήθους πριμ λιανικής πωλήσεως για τις εξαγωγές.

(26) Στην Ιταλία, η SNH ήδη από τον Μάιο 1978, είχε ανησυχίες όσον αφορά τις εξαγωγές θεριζοαλωνιστικών μηχανών που πραγματοποιούσαν οι πωλητές της στην Ελλάδα. Τον Δεκέμβριο 1980, μόλις πριν από την προσχώρηση της Ελλάδας στην Κοινότητα την 1η Ιανουαρίου 1981, η SNH I απέστειλε στους πωλητές της εγκύκλιο επιστολή με την οποία τους ζητούσε να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους σε περιοχές για τις οποίες είχαν εξουσιοδοτηθεί. Οι περαιτέρω ενέργειες της SNH I απέδειξαν ότι το αίτημα αυτό ισοδυναμούσε με απαγόρευση των εξαγωγών. Σκοπός των ενεργειών της SNH I ήταν, εν μέρει, να απαντήσει ικανοποιητικά στα διαβήματα της Κοντέλλης σχετικά με τις παράλληλες εισαγωγές στην Ελλάδα. Τα διαβήματα της Κοντέλλης (η Επιτροπή έχει στην κατοχή της έγγραφα με ημερομηνίες από τον Νοέμβριο 1980 μέχρι τον Μάιο 1982) είχαν τη μορφή αιτημάτων προς την SNH NV, είτε για να

προσφερθούν σ' αυτήν τιμές αρκετά χαμηλές που να της επιτρέπουν να ανταγωνίζεται τις προσφορές άλλων πωλητών SNH εκτός Ελλάδας είτε για να απαγορεύσει η SNH στους πωλητές αυτούς να εξάγουν στην Ελλάδα.

(27) Στο Βέλγιο, οι συμφωνίες που είχε συνάψει η SNH NV για τη διανομή των προϊόντων της επρόκειτο να δημιουργήσουν μια σχέση αντιπροσώπευσης. Στην συμφωνία αντιπροσωπείας, που ίσχυε από το 1975 τουλάχιστον μέχρι το 1980, ο αντιπρόσωπος όφειλε να εισάγει μία σαφή ρήτρα απαγόρευσης εξαγωγής σε κάθε σύμβαση πώλησης που είχε συνάψει εξ ονόματος της SNH NV. Η υποχρέωση μη εξαγωγής που περιείχε την εν λόγω σύμβαση πώλησης, ενισχυόταν με ρήτρα που προέβλεπε την πρόωρη καταβολή του συνολικού τιμήματος στην SNH NV, σε περίπτωση άμεσης ή έμμεσης αθέτησης των υποχρεώσεων.

(28) Στις Κάτω Χώρες η Van Driel είχε υποστεί τις συνέπειες του παράλληλου εμπορίου από, μεταξύ άλλων χωρών, τη Γερμανία. Απέδωσε το γεγονός αυτό στο ότι η SNH χρέωνε χαμηλότερες τιμές στη Γερμανία. Η Van Driel ζήτησε να της παρασχεθεί προστασία είτε με την προσφορά χαμηλότερων τιμών είτε με την απαγόρευση του παράλληλου εμπορίου από την Γερμανία, ζητώντας από την SNH να απαγορεύσει από την πλευρά της, παραδείγματος χάρη, στους πωλητές της να εξάγουν στο Βέλγιο. Για αρκετούς μήνες το 1981, η SNH χορηγούσε στην Van Driel ένα πριμ μόνον όταν η τελευταία αποδείκνυε ότι η σχετική μηχανή δεν είχε εξαχθεί ούτε από την ίδια ούτε από πελάτη της.

(29) Αποδεικνύεται επίσης από τα έγγραφα πως η SNH είχε επίγνωση, ήδη από το 1979 τουλάχιστον, ότι η συμπεριφορά αυτή ήταν αντίθετη προς τους κανόνες ανταγωνισμού στην Κοινότητα.

(30) Η Επιτροπή, από την άλλη πλευρά, δεν διέθετε αποδεικτικά στοιχεία για συγκεκριμένα παραδείγματα περιορισμού των εξαγωγών που να σχετίζονται με τις συμφωνίες και τις πρακτικές που είχαν εφαρμοστεί στη Δανία ή στο Λουξεμβούργο.

Η καταγγελία

(31) Μεταξύ των σημαντικότερων αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την καταγελία συγκαταλέγονται τα ακόλουθα.

(32) Η Burns διενεργούσε ευρύ εξαγωγικό εμπόριο, κυρίως μεταχειρισμένων μηχανημάτων, και εισαγωγικό εμπόριο, κυρίως κανουργών γεωργικών μηχανών διαφόρων κατασκευαστών. Ένας ολλανδός πωλητής μηχανημάτων SNH αποτελούσε και έναν από τους μεγαλύτερους πελάτες εξαγωγής στην Burns. Το 1980, η Burns κανόνισε να εισάγει νέες μηχανές SNH από αυτό τον ολλανδό πωλητή.

(33) Ο ολλανδός πωλητής ήταν και ο μεγαλύτερος πελάτης της Van Driel. Το 1977, ο πωλητής αυτός αγόρασε με μία παραγγελία 60 θεριζοαλωνιστικές μηχανές για πώληση στην Τουρκία. (Το γεγονός αυτό σχετίζεται με τις περαιτέρω δοσοληψίες της Van Driel με αυτόν).

(34) Η πώληση ακυρώθηκε και ο πωλητής δεν ήταν σε θέση να καταβάλει το τίμημα. Τελικά επήλθε διακανονισμός, να πληρωθεί δηλαδή το χρέος με πρόσθετη επιβάρυνση όλων των μεταγενέστερων παραγγελιών οι οποίες έπρεπε να πληρώνονται αμέσως, τη στιγμή της υποβολής, τους σε μετρητά.

(35) Το 1980, ο πωλητής πώλησε ορισμένες θεριζοαλωνιστικές μηχανές κατασκευής 1977 ή 1979 στην Τουρκία, με αύξοντες αριθμούς που έφεραν ένδειξη κατασκευής το 1980. Η SNH και η Van Driel κατηγόρησαν τον πωλητή και αυτός με τη σειρά του την SNH ή την Van Driel για αλλαγή των αριθμών.

(35) Τον Δεκέμβριο 1980 και τον Ιανουάριο 1981 η Burns διαφήμιζε καινούργιες μηχανές SNH σε τιμές ευκαιρίας.

(36) Στις 23 Ιανουαρίου 1981, ο εμπορικός διευθυντής της SNH UK έγραψε στον εμπορικό διευθυντή της SNH NV: «Πρέπει τώρα να επισημάνουμε μία μηχανή που έχει εισαχθεί και πωληθεί, για να διαπιστώσουμε την πηγή».

(37) Στις 2 Φεβρουαρίου 1981, στη διάρκεια επίσκεψης του Van Driel στην SNH των Ηνωμένων Πολιτειών, έγινε συζήτηση για πωλήσεις του Ολλανδού πωλητή στην Τουρκία (η SNH, έχοντας ορίσει δικό της διανομέα στην Τουρκία, δεν ήθελε να υποβάλει η Van Driel προσφορές για εξαγωγές στην Τουρκία). Η Van Driel προσπάθησε να πείσει την SNH ότι ο δικός της πελάτης αποτελούσε καλύτερη επιχείρηση για πωλήσεις στην Τουρκία από τον επίσημο εισαγωγέα.

(38) Στις 6 Φεβρουαρίου 1981, ένας πωλητής SNH της Σκωτίας ζήτησε από τον διευθυντή πωλήσεων της SNH UK «... επιστολή στην οποία να δηλώνεται κατηγορηματικά ότι η Burns Tractors δεν μπορούσε να παραγγείλει ανταλλακτικά, άμεσα, στην Aylesbury ή την Broxburn και ότι όλα τα ανταλλακτικά θα έπρεπε να παραγγέλονται μέσω ενός κεντρικού εξουσιοδοτημένου πωλητή της Sperry New Holland». Τέτοια επιστολή γράφθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 1981.

(39) Στις 14 Φεβρουαρίου 1981 η SNH UK δημοσίευσε στο έντυπο Scottish Farmer αγγελία με το εξής περιεχόμενο «ΠΡΟΣΟΧΗ — Προστατεύστε την επένδυσή σας — Αγοράστε τη θεριζοαλωνιστική σας Sperry New Holland αποκλειστικώς από κεντρικό εξουσιοδοτημένο πωλητή Sperry New Holland. Έτσι θα εξασφαλίσετε την προστασία της επένδυσής σας με πλήρη εγγύηση, συντήρση και εξυπηρέτηση μετά την πώληση, που παρέχει μόνον ο εξουσιοδοτημένος πωλητής Sperry New Holland». Παρόμοιες διαφημίσεις δημοσιεύτηκαν την ίδια περίπου εποχή σε άλλα έντυπα.

(40) Στις 8 Απριλίου 1981, ένας υπάλληλος της SNH ανέφερε στην Scottish Dealers Association (Σύνδεσμος πωλητών Σκωτίας), σε σχέση με ορισμένες «σκιώδεις» εισαγωγές ότι ήταν εξαιρετικά αμφίβολο κατά πόσο επρόκειτο να εισαχθούν ορισμένες μονάδες. Υπέδειξε μάλιστα ότι θα έπρεπε, στην περίπτωση που οποιοδήποτε μηχάνημα εμφανιζόταν στην περιοχή

του πωλητή, να σταλούν τα πλήρη στοιχεία μαζί με τον αύξοντα αριθμό και κάθε άλλη χαρακτηριστική ένδειξη στην SNH.

(41) Το 1981, η SNH είχε ιδιαίτερη επιτυχία σε ένα από τα νέα μοντέλα της, τη θεριζοαλωνιστική μηχανή 8080, και δεν ήταν σε θέση να ανταπεξέλθει από την άποψη της παραγωγής σε όλες τις παραγγελίες. Στις 16 Απριλίου δέχθηκε μία τελευταία παραγγελία της Van Driel για τρείς μηχανές 8080, η οποία κατά συνέπεια ακυρώθηκε.

(42) Τον Μάιο 1981, ο ολλανδός πωλητής SNH που προμήθευε την Burns γνωστοποίησε σ' αυτήν ότι είχε αρχίσει να αντιμετωπίζει καθυστερήσεις στις παραδόσεις του προηγούμενου μηνός. Η Burns, με τη σειρά της, άρχισε κι αυτή να εμφανίζει καθυστερήσεις στις παραδόσεις ορισμένων παραγγελιών.

(43) Τον Μάιο 1981, πωλητές της SNH UK, που ερευνούσαν για τον αύξοντα αριθμό μηχανημάτων, ακολούθησαν φορτηγά αυτοκίνητα της Burns στον αυτοκινητόδρομο και τα εξέτασαν στις αποβάθρες.

(44) Στις 21 Ιουλίου 1981, ο διευθυντής πωλήσεων της SNH UK έγραψε στον πωλητή Σκωτίας, που προαναφέρεται στο σημείο 38, αναφέροντας ότι: «φαντάζομαι ότι η αξιοπιστία της Burns τώρα πια να έχει κάπως μειωθεί στα μάτια των αγροτών πελατών της οι οποίοι δέχθηκαν προσφορές της, δεδομένου ότι, από τις πληροφορίες μας, φαίνεται ότι έχει εισαχθεί περιορισμένος μόνο αριθμός μηχανημάτων, και ότι οι κοινές μας προσπάθειες θα γίνουν αντιληπτές από τους πελάτες μας και θα μας τοποθετήσουν σε καλή θέση για τις μελλοντικές συναλλαγές».

(45) Η Van Driel παρέδωσε στον ολλανδό πωλητή δύο ακόμη θεριζοαλωνιστικές μηχανές τον Ιούλιο, μία τον Αύγουστο και μία τον Νοέμβριο. Στην ακρόαση (βλέπε σημείο 11) ο εκπρόσωπος της SNH ανέφερε ότι αυτά ήταν τα μόνα μηχανήματα που δόθηκαν από την SNH στην Van Driel στη διάρκεια των μηνών αυτών, παρά το γεγονός ότι και άλλα μηχανήματα ήταν διαθέσιμα και είχαν προσφερθεί.

(46) Στις 8 Οκτωβρίου 1981, σε τέλεξ της SNH NV προς την SNH D αναφερόταν ότι: «η Van Driel en Van Dorsten αναφέρει ότι δεν έχει πωλήσει θεριζοαλωνιστικές μηχανές στον ... (ακολουθεί το όνομα του ενδιαφερόμενου πωλητή) ... στην διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων μηνών».

(47) Στις 17 Οκτωβρίου 1981, ο διευθυντής πωλήσεων της SNH UK είπε στην Scottish Dealers Association ότι, βάσει των πληροφοριών που είχαν ληφθεί από τους πωλητές στο Ηνωμένο Βασίλειο, η SNH είχε λάβει τα «κατάλληλα μέτρα» όσον αφορά τους προμηθευτές-πωλητές μηχανημάτων που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρώπη.

(48) Απαντώντας στην έκθεση αιτιάσεων, η Van Driel αναφέρει ότι όντως έγιναν διαβήματα εκ μέρους της SNH, το 1981, προς αυτήν για να μην εφοδιάζει τον ολλανδό πωλητή, επειδή διενεργούσε εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά ότι αγνόησε τα διαβήματα αυτά. Παραδόθηκαν και άλλα μηχανήματα (αναφέρονται σχετικά οι παραδόσεις Αυγούστου και Νοεμβρίου). Η Van Driel δήλωσε ότι έπαυσε να προμηθεύει τον ολλανδό πωλητή το 1982, αφού είχε ήδη αποπληρώσει το χρέος του 1977, λόγω των κακών πληρωμών και συναλλακτικών ηθών του.

(49) Η SNH παραδέχεται ότι ανίχνευσε την πηγή εφοδιασμού της Burns και ότι ακολούθως προέβη σε διαβήματα στην Van Driel για να παύσει να την εφοδιάζει, αλλά ισχυρίζεται πως, δεδομένου ότι η Van Driel αρνήθηκε να συμμορφθεί, επρόκειτο απλώς για μονομερείς ενέργειες.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Άρθρο 85 παράγραφος 1

(50) Το άρθρο 85 παράγραφος 1 προβλέπει ότι απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.

(51) Η SNH και οι πελάτες της αποτελούν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1. Οι συμφωνίες μεταξύ των συμβαλλομένων αυτών, όπως καταστρώθηκαν και εφαρμόστηκαν, συνιστούν συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(52) Τα γεγονότα που αναφέρονται ανωτέρω αποδεικνύουν ότι η SNH, στο πλαίσιο των συμβάσεων και των συμβατικών σχέσεών της με τους πελάτες της, επέβαλε σ' αυτούς την υποχρέωση να μην εξάγουν και να μην επιτρέπουν εξαγωγές των προϊόντων, καθώς και άλλες διατάξεις για την παρεμπόδιση του παράλληλου εμπορίου αυτών των προϊόντων. Τα μέτρα αυτά συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1. Είχαν προσλάβει διάφορες μορφές, μερικές από τις οποίες η SNH παραδέχτηκε ότι αποτελούσαν παραβάσεις.

(53) Ειδικότερα, η σύμβαση αντιπροσωπείας στο Βέλγιο, η οποία ίσχυε μέχρι το 1980, απαιτούσε από τον αντιπρόσωπο να εισάγει ρήτρα απαγόρευσης των εξαγωγών σε κάθε σύμβαση πώλησης που είχε συνάψει εξ ονόματος της SNH με καταναλωτές. Ο περιορισμός της ελευθερίας του αγοραστή να διαθέτει κατά βούληση τα αντικείμενα της κυριότητας του ισοδυναμεί με περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, εφόσον ο περιορισμός αυτός επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (βλέπε Kerpen και Kerpen: απόφαση ΔΕΚ, 14. 12. 1983, στην υπόθεση 319/82, Συλλογή 1983, σ. 4173).

(54) Πρέπει ειδικά να αναφερθεί το πριμ που είχε καταβληθεί στην Van Driel μετά από την προσκόμιση απόδειξης για μη επανεξαγωγή. Η SNH ισχυρίζεται ότι αποτελεί νόμιμη πρακτική για τις επιχειρήσεις να προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει αποδεχθεί ότι τα αποκλειστικά και επιλεκτικά συστήματα διανομής μπορεί να παρέχουν πλεονεκτήματα· αν είναι νόμιμο να απαγορεύεται η ενεργός εμπορία έξω από ορισμένη περιοχή, θα ήταν λογικό να προβλέπονται ανταμοιβές για ενεργό εμπορία μέσα στην περιοχή αυτή.

(55) Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, όταν οι εν λόγω ανταμοιβές έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα να τίθενται εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο. Οι πωλητές πρέπει να έχουν το δικαίωμα να προμηθεύουν με μηχανήματα τους αγρότες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές, χωρίς να υπέχουν κυρώσεις με παρακράτηση των πριμ. Κατά συνέπεια, απαγορεύονται οι συμφωνίες ή πρακτικές που αφορούν τη χορήγηση πριμ, υπό τον όρο ότι ο πελάτης δεν πρόκειται να εξάγει το σχετικό μηχάνημα. Το ίδιο επιχείρημα ενδέχεται να ισχύει όσον αφορά τον όρο ότι το μηχάνημα καταχωρείται για χρήση στην περιοχή αρμοδιότητας του πωλητή ή ότι η πλήρης εγγύηση παρέχεται μέσα στην περιοχή αυτή.

(56) Τα πραγματικά περιστατικά (σημείο 32 και επόμενα) που σχετίζονται άμεσα με την καταγγελία της Burns δίδουν μια πολύπλοκη εικόνα. Ορισμένες τουλάχιστον από τις θεριζοαλωνιστικές μηχανές που παρήγειλε η Burns, δεν θα ήταν δυνατόν να έχουν παραδοθεί λόγω του ότι η SNH δεν τις είχε διαθέσιμες (σημείο 41). Η SNH όντως είχε λάβει μέτρα πρώτα για να ανιχνεύσει την πηγή προμηθειών της Burns και για να προβεί ύστερα σε διαβήματα στην Van Driel, για να διακόψει τις πωλήσεις στον, ενεχόμενο στην υπόθεση, ολλανδό πωλητή, πράγμα που η Van Driel αποδέχθηκε. Υπήρξαν άλλα γεγονότα (κακό χρέος και αμφισβητηθείς ισχυρισμός παραποίησης των αυξόντων αριθμών —σημεία 33 και 34) που μπορεί να δημιούργησαν στην Van Driel την επιθυμία να παύσει, ανεξάρτητα από αυτά τα διαβήματα, να προμηθεύει αυτόν τον πωλητή. Από την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι η Van Driel είχε συναλλαγεί με τον πωλητή αυτό απαιτώντας πληρωμή τοις μετρητοίς κατά την υποβολή της παραγγελίας, σήμαινε ότι δεν υπήρχε κίνδυνος κακής πληρωμής του χρέους στο μέλλον (σημείο 33) και ο πωλητής αυτός ήταν ο σημαντικότερος πελάτης της (σημείο 33), τον οποίο η Van Driel σαφώς επιθυμούσε να συνεχίσει να προμηθεύει αμέσως, πριν αποκαλυφθεί ότι αυτός αποτελούσε την πηγή προμηθειών της Burns (σημείο 37). Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η απόφαση της Van Driel να μειώσει τις παραδόσεις της και τελικά να παύσει να εφοδιάζει τον ολλανδό πωλητή με θεριζοαλωνιστικές μηχανές, αποτελούσε γενικότερα συνέπεια των διαβημάτων της SNH και συνιστά παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1. Επιπλέον, η SNH UK προέβη σε περαιτέρω ενέργειες με τους πωλητές στο Ηνωμένο Βασίλειο για να μειώσει το κύρος της Burns (σημεία 38, 39 και 44).

(57) Οι προαναφερόμενες ενέργειες της SNH είχαν ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών και επηρέασαν άμεσα και πραγματικά τους όρους συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

Άρθρο 85 παράγραφος 3

(58) Η χρησιμοποιούμενη από την SNH στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμβαση κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 17 με σκοπό να τύχει απαλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης. Εντούτοις, οι χρησιμοποιούμενες στη Γερμανία, Ιταλία και Βέλγιο συμβάσεις ουδέποτε κοινοποιήθηκαν. Ακόμη και για την κοινοποιηθείσα σύμβαση δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί απαλλαγή βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3, λόγω του ότι η ρητή απαγόρευση των εξαγωγών δεν πληροί κανένα από τους όρους για τη χορήγηση της απαλλαγής αυτής.

Άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 17

(59) Βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή μπορεί, εφόσον κρίνει ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 85 της συνθήκης, να ζητήσει με απόφαση από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να παύσουν τη σχετική παράβαση.

(60) Φαίνεται αναγκαίο να ζητηθεί από την SNH, την Van Driel και την Κοντέλλης να απαλείψουν από τις συμφωνίες τους και πρακτικές τους κάθε ενδοκοινοτικό εδαφικό περιορισμό και να μην προβαίνουν σε προσπάθειες εκ νέου επιβολής τέτοιων περιορισμών με άλλα μέσα.

Άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17

(61) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει πρόστιμα ύψους χιλίων έως ενός εκατομμυρίου λογιστικών μονάδων, ή περισσότερο, που δεν υπερβαίνουν όμως το 10 % του κύκλου εργασιών της προηγουμένης χρήσης κάθε επιχείρησης που συμμετέχει στην παράβαση, όταν, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, παραβαίνουν το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Κατά τον καθορισμό του προστίμου λαμβάνονται υπόψη τόσο η βαρύτητα όσο και η διάρκεια της παράβασης.

(62) Η Επιτροπή, αφού εξέτασε τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, θεωρεί ότι, αν και οι πωλητές της SNH συμμετείχαν στις ανωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο μόνο στην ίδια την SNH. Εν όψει της κατανομής των ευθυνών και αρμοδιοτήτων μέσα στον όμιλο SNH (σημεία 1 και 3), το πρόστιμο πρέπει να επιβληθεί στην SNH NV. Στις περιπτώσεις που οι πωλητές, παραδείγματος χάρη η Van Driel, ενήργησαν για τον περιορισμό των

εξαγωγών, ενεργούσαν κάτω από πίεση και εναντίον των δικών τους οικονομικών συμφερόντων. Επιπλέον οι παραβάσεις τους ήταν προγενέστερες της δημοσίευσης της απόφασης 85/79/ΕΟΚ της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 1984 σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.809 — John Deere) (1), και η συμπεριφορά της Κοντέλλης που συνιστούσε την παράβαση της άρχισε πριν και συνεχίστηκε για σχετικά δραχύ χρονικό διάστημα μετά την προσχώρηση της Ελλάδας στην Κοινότητα.

(63) Η παράβαση της SNH είναι ιδιαίτερα σοβαρή επειδή εμπόδιζε τον ανταγωνισμό μεταξύ πωλητών των προϊόντων SNH, από τον οποίο θα μπορούσαν να είχαν προκύψει σημαντικά οφέλη για τους καταναλωτές σε όλα τα κράτη μέλη. Πέραν όμως από τον εγγενή χαρακτήρα μιάς τέτοιας παράβασης, η Επιτροπή πρέπει οπωσδήποτε να λάβει υπόψη της την έκταση των δραστηριοτήτων της SNH και τη σημασία που κατέχει η επιχείρηση αυτή μέσα στην ΕΟΚ, ως κατασκευαστής θεριζοαλωνιστικών μηχανών.

(64) Η παράβαση άρχισε να διαπράττεται στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1973. Στη Γερμανία οι παραβάσεις άρχισαν το 1976, στην Ιταλία τον Δεκέμβριο 1980, στην Ολλανδία τουλάχιστο το 1980 και στο Βέλγιο ήδη από το 1975 τουλάχιστον. Όσον αφορά το Βέλγιο, η παράβαση εξακολούθησε μέχρι το 1980, οπότε άρχισε να ισχύει νέα σύμβαση αντιπροσωπείας, η οποία δεν περιόριζε την ελευθερία του τελικού αγοραστή να προβαίνει σε εξαγωγές. Στην περίπτωση της Γερμανίας, από την άλλη πλευρά, οι συμβατικές ρήτρες απαγόρευσης των εξαγωγών ίσχυσαν μέχρι το 1981 και στην περίπτωση της Ιταλίας μέχρι το 1982. Όλες οι εκ της σύμβασης παραβάσεις έπαυσαν τον Απρίλιο 1983, όταν η SNH αποφάσισε να υιοθετήσει πολιτική συμμόρφωση προς τους κανόνες ανταγωνισμού της Κοινότητας.

(65) Η συμβατική απαγόρευση των εξαγωγών στο Ηνωμένο Βασίλειο περιέχεται στη ρήτρα 17 της συμφωνίας που επισυνάπτεται στην κοινοποίησή της 29ης Ιουνίου 1973. Επειδή η κοινοποίηση αυτή υποβλήθηκε πριν από το τέλος της εξάμηνης περιόδου χάριτος για την κοινοποίηση των υφιστάμενων συμφωνιών μετά την προσχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κοινότητα, που έληγε στις 30 Ιουνίου, δεν μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο για ενέργειες που περιλαμβάνονται στα πλαίσια της δραστηριότητας που περιγράφεται σ' αυτές. Πρέπει να σημειωθεί ότι στο τμήμα III της κοινοποίησης, όπου ζητείται να υποβληθεί ο κατάλογος των περιορισμών, δεν γίνεται μνεία της ρήτρας 17 και ότι γίνεται έμμεση σιωπηρή άρνηση της ύπαρξης της ρήτρας με τους ισχυρισμούς, στο τμήμα IV, ότι δεν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, και στο τμήμα V, ότι η εν λόγω συμφωνία τυγχάνει απαλλαγής κατ' εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ (2), ο οποίος κηρύσσει μια τέτοια ρήτρα ως απαράδεκτη. Πάντως, η Επιτροπή δεν έθεσε τυπικά το θέμα, ότι η κοινοποίηση ήταν ανίσχυρη δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 27 της Επιτροπής (3), ή ότι περιείχε ανακριβή ή πλαστά στοιχεία κατά την έννοια του άρθρου 15 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού αριθ. 17, ούτε επιθυμεί να επιβάλει πρόστιμα σε σχέση με αυτήν την συμβατική απαγόρευση εξαγωγών. Συνεπώς, η Επιτροπή, παρά το γεγονός ότι υπήρξαν και άλλες δραστηριότητες στο Ηνωμένο Βασίλειο (βλέπε σημεία 24, 38, 39, 43 και 44 ανωτέρω) που οπωσδήποτε δεν καλύπτονται από την κοινοποίηση, έχει εξαιρέσει τις πωλήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο από το σχετικό κύκλο εργασιών στην κοινή αγορά για την εκτίμηση του ύψους του προστίμου.

(66) Η Επιτροπή οφείλει επίσης να εξετάσει κατά πόσο η παράλειψή της να διατυπώσει αντιρρήσεις ως προς αυτήν την απαγόρευση εξαγωγών πριν το 1980 (ή ως προς την τροποποιημένη απαγόρευση που κοινοποιήθηκε το 1980, πριν από το 1983) έχει ευρύτερη σημασία. Η SNH ισχυρίστηκε, απαντώντας στην έκθεση αιτιάσεων και αναφέροντας την απόφαση 76/353/ΕΟΚ της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 1975 σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ (IV 26.699 — Chiquita) (4), ότι, κατά συνέπεια, «... η Sperry New Holland είχε το δικαίωμα να θεωρεί (τουλάχιστον μέχρι τον Μάιο 1980) ότι μια καθολική απαγόρευση εξαγωγών επιβαλόμενη στους μεταπωλητές της ήταν συμβιβάσιμη με το άρθρο 85 παράγραφος 1». Επισημάνθηκε στην SNH το γεγονός ότι (σημεία 18 και 20) ορισμένα έγγραφα που παρέσχε η SNH ενώ δοηθούν την Επιτροπή να αποκαταστήσει τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης (σημείο 13) εμφανίζουν παράλληλα ότι το προσωπικό της SNH σε άλλες χώρες δεν είχε παραπλανηθεί από την ανακοίνωση που αφορούσε το Ηνωμένο Βασίλειο (ακόμη και αν την εγνώριζαν). Πράγματι, το προσωπικό γνώριζε σαφώς ότι οι απαγορεύσεις εξαγωγών ήταν αντίθετες με το κοινοτικό δίκαιο, η SNH πρόβαλε τότε το επιχείρημα ότι, ακόμη και αν εγνώριζε ότι οι απαγορεύσεις εξαγωγών ήταν παράνομες, η ίδια πάντως μπορούσε να τις εφαρμόσει έξω από το Ηνωμένο Βασίλειο χωρίς να υπέχει κυρώσεις, λόγω της κοινοποίησης που υπέβαλε η SNH UK, παραπέμποντας και πάλι στην υπόθεση Chiquita (σημείο 19). Στην απόφασή της αυτή, η Επιτροπή ανέφερε ότι παρά το ότι είχαν κοινοποιηθεί «... μόνον οι γενικοί όροι που ίσχυαν για τις Κάτω Χώρες ...», οι γενικοί όροι που ίσχυαν σε άλλα κράτη μέλη «... ήταν ουσιαστικά οι ίδιοι. Κατά συνέπεια η UPC μπορούσε εύλογα να θεωρήσει ότι η κοινοποίηση κάλυπτε όλους τους γενικούς όρους πωλήσεως.» Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι

(1) ΕΕ αριθ. L 35 της 7. 2. 1985, σ. 58.
(2) ΕΕ αριθ. 57 της 25. 3. 1967, σ. 849/67.
(3) ΕΕ αριθ. L 35 της 10. 5. 1962, σ. 1118/62.
(4) ΕΕ αριθ. L 95 της 9. 4. 1976, σ. 1.

στην υπόθεση Chiquita η Επιτροπή όντως επέβαλε πρόστιμα για άλλες δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων στις Κάτω Χώρες, μη καλυπτόμενες από τους γενικούς όρους πωλήσεως. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι οι δραστηριότητες της SNH όσον αφορά την απαγόρευση των εξαγωγών έλαβαν πολλές μορφές, τόσο συμβατικές όσο και εξωσυμβατικές, και ότι οι τύποι των συμβάσεων που χρησιμοποίησε η SNH σε άλλα κράτη μέλη δεν είναι ουσιαστικά οι ίδιοι όπως οι τύποι των συμβάσεων που χρησιμοποιούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πράγματι, φαίνεται ότι η κοινοποίηση του Ηνωμένου Βασιλείου ήταν απλώς η κοινοποίηση υφιστάμενης συμφωνίας λίγο πριν από το τέλος της περιόδου χάριτος, χωρίς να έχει υπάρξει η σκέψη ή η υπόδειξη ότι επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί ως σύμβαση τύπος που θα ίσχυε και αλλού. Η Επιτροπή δεν θεωρεί κατά συνέπεια ότι η κοινοποίηση του Ηνωμένου Βασιλείου συνεπάγεται την οποιαδήποτε ευρύτερη απαλλαγή από κυρώσεις.

(67) Περαιτέρω, η SNH ισχυρίζεται ότι η τροποποιημένη συμφωνία του 1980 προέβλεπε για την SNH UK την υποχρέωσή της να αποζημιώνει ένα εξουσιοδοτημένο από αυτή πωλητή στην περίπτωση που άλλος εξουσιοδοτημένος από την ίδια πωλητής πωλούσε στην περιοχή του πρώτου και να επιβάλει ποινή στον παραβάτη πωλητή· για την απόδειξη του σχετικού ισχυρισμού έπρεπε να γνωστοποιείται ο αύξων αριθμός του μηχανήματος. Η SNH ισχυρίζεται ότι τούτο προστατεύει τη συλλογή των αυξόντων αριθμών από την επιβολή προστίμων. Η Επιτροπή δέχεται ότι η παροχή του αύξοντος αριθμού κατά την απαίτηση για αποζημίωση από «συνάδελφο» εξουσιοδοτημένο πωλητή της SNH UK όντως προστατεύεται, όχι όμως η εναρμονισμένη συλλογή και διαβίβαση των αυξόντων αριθμών ειδικά με σκοπό ειδικό την ανίχνευση εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου της πηγής των παράλληλων εισαγωγών.

(68) Από την άλλη πλευρά, η SNH παρέχει ενεργά και με προθυμία τις πληροφορίες που αφορούσαν τη διευκρίνιση των εναντίον της ισχυρισμών. Επίσης, πριν κινηθεί η διαδικασία, αλλά αφού είχαν αρχίσει ορισμένες έρευνες, η SNH διέταξε τους υπαλλήλους και τους πωλητές της να συμορφώνονται με τους κανόνες ανταγωνισμού της Κοινότητας. Επιπλέον ο τομέας των γεωργικών μηχανημάτων παρουσιάζει ύφεση. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη της τα στοιχεία αυτά κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι συμφωνίες μεταξύ Sperry New Holland και των πελατών της στην κοινή αγορά, περιλαμβανομένων των διανομέων της σε εθνικό επίπεδο στις Κάτω Χώρες και την Ελλάδα — Van Driel και Κοντέλλης—, όπως έχουν συναφθεί εγγράφως ή εφαρμοστεί, με αντικείμενο ή αποτέλεσμα να απαγορεύουν να αποθαρρύνουν ή να επιβάλλουν κυρώσεις και να απαιτούν την απαγόρευση, την αποθάρρυνση ή την επιβολή κυρώσεων στις συναλλαγές ενός πελάτη έξω από το κράτος μέλος στο οποίο ο εν λόγω πελάτης είναι εγκατεστημένος, αποτελούν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

Άρθρο 2

Η αίτηση απαλλαγής, βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ για τις συμφωνίες, που καλύπτονται από την κοινοποίηση της 29ης Ιουνίου 1973, απορρίπτεται.

Άρθρο 3

Στο μέτρο που τούτο δεν έχει ήδη συμβεί, οι επιχειρήσεις οφείλουν να παύσουν αμέσως τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και να αποφύγουν να λάβουν οποιοδήποτε μέτρο με το ίδιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

Άρθρο 4

Για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, εκτός από αυτές που καλύπτονται από την κοινοποίηση της 29ης Ιουνίου 1973, επιβάλλεται στην Sperry New Holland — Sperry NV πρόστιμο ύψους 750 000 ECU, ήτοι 33 604 200 FB. Το πρόστιμο αυτό θα καταβληθεί σε τρεις μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, στον λογαριασμό της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην Kredietbank, Agence Schuman (λογαριασμός αριθ. 426/443001/52), 2 Rond-Point Schuman, B-1040 Bruxeles.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

Π. Ι. Κοντέλλης ΑΕ
Ορφέως 125
Ρουφ
Ταχ. Θυρίς 91

Sperry New Holland — Sperry NV
Leon Claesstraat, 3 A
B-8210 Zedelgem

G W Van Driel en Van Dorsten
PO Box 1
Stationsweg, 17
NL-2130 XC Hoofddorp

Η παρούσα απόφαση αποτελεί τίτλο εκτελεστό δυνάμει του άρθρου 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 1985.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής